

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/1998 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian Hasemiittisen kuningaskunnan välisen Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä tammikuuta 1999 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen HE 279/1998 vp Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian Hasemiittisen kuningaskunnan välisen Euro-Välimeri-assosiaa-

tiosopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- ulkoasiainneuvos Heikki Hannikainen, ulkoasiainministeriö..

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 24 päivänä marraskuuta 1997 tehdyn Euro-Välimeri-sopimuksen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian Hasemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta.

Euro-Välimeri-sopimus kattaa asteittain vuoteen 2010 mennessä toteutettavan teollisuustuotteiden vapaakaupan ohella poliittisen vuoropuhelun Jordanian ja Euroopan unionin välillä. Sopimus sisältää lisäksi määräyksiä taloudellisesta yhteistyöstä erityisesti talouskasvua ja työllisyyttä edistäväillä aloilla. Tarkoituksena on kehittää yhteistyötä talouden, yhteiskunnan, kulttuurin ja rahoituksen alalla. Omana kohtanaan sopimuksessa on mainittu yhteistyö huumaiden vastaisessa toiminnassa.

Sopimus sisältää myös määräyksiä, jotka liittyvät yhteistoimintaan väestön elinolojen parantamiseksi. Lisäksi sopimus sisältää määräyksiä palveluiden, sijoittautumisoikeuden ja pääomien liikkuvuuden laajentamisesta sekä kilpailun edistämisestä.

Valtaosa sopimuksen määräyksistä kuuluu Euroopan yhteisön toimivaltaan. Sopimuksen nojalla toteutettava poliittinen vuoropuhelu kuuluu unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan ja siten hallituksen välisenä yhteistyönä jäsenvaltioiden toimivaltaan. Poliittinen vuoropuhelu tähtää Välimeren alueen turvallisuuden ja vakaiden olojen edistämiseen sekä sopimuspuolten näkemysten lähentämiseen kansainvälisissä kysymyksissä.

Jordanian Euro-Välimeri-sopimus on luonteeltaan jaetun toimivallan sopimus, eli sen mää-

räykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan. Suomi hyväksyy siten omalta osaltaan sopimuksen hallitusmuodon 33 §:n ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n mukaisesti. Sopimuksen määräykset assosiaationeuvoston perustamisesta, tehtävistä ja toimivallasta kuuluvat hallituksen käsityksen mukaan lainsäädännön alaan.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on Viron Eurooppa-sopimusta koskevassa lausunnossaan (PeVL 20/1995 vp) todennut, että assosiaationeuvoston päätösvalta antaa verraten vähäisen mahdollisuuden siihen, että assosiaationeuvosto

päätäisi jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvista, valtiosääntömme kannalta lainsäädännön alaan kuuluvista seikoista. Eduskunnan hyväksymän perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti Viron Eurooppa-sopimuksen voimaansaattamislakiehdotus voitiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Koska Jordanian Euro-Välimeri-sopimus vastaa institutionaalisilta puitteiltaan ja assosiaationeuvoston toimi- ja päätösvalan osalta Viron Eurooppa-sopimusta, hallituksen käsityksen mukaan Jordanian kanssa tehtyyn sopimukseen sovellettaisiin tavallista lainsäädäntöjärjestystä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Euro-Välimeri-sopimuksella perustettava Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian välinen assosiaatio luo puitteet osapuolten väliselle vuoropuhelulle ja poliittisten suhteiden kehittämiseksi. Tiiviimmällä taloudellisella yhteistyöllä EU:n jäsenvaltioiden ja Jordanian välillä voidaan myös edistää alueen poliittista vakautta. Valiokunta pitää myös perusteltuna, että huumeiden vastaisen taistelun merkitystä korostetaan ja että siitä on sisällytetty sopimukseen nimenomainen määräys.

Valiokunnan käsityksen mukaan sopimus luo paremmat monenväliset institutionaaliset puitteet poliittisten suhteiden kehittämiseksi Euroopan unionin ja Jordanian välille. Samalla valiokunta kuitenkin toteaa, että sopimus ei rajoita Suomen ja Jordanian välisten kahdenvälisen poliittisten suhteiden merkitystä, vaan täydentää niitä.

Suomen ja Jordanian välinen kauppa on hallituksen esityksen ja valiokunnan saaman selvityksen mukaan ollut tähän mennessä hyvin vähäistä. Maiden välisen tuonnin ja viennin yhteis-

määrä on jäänyt 50 miljoonaan markkaan vuodessa. Sopimuksen pyrkimykset maataloustuotteiden tuonnin asteittaiseksi vapauttamiseksi eivät ole Suomen etujen vastaisia, vaikka tuonti Jordaniasta kasvaisi huomattavasti, koska tuotteet eivät jo eri aikaan osuvien satokausien takia kilpaile Suomessa tuotettavien tuotteiden kanssa. Ulkoasianvaliokunta katsoo, että Euro-Välimeri-sopimus on kokonaisuudessaan merkittävä pyrittäessä edistämään yhteistyötä Jordanian ja EU:n jäsenvaltioiden välillä eri aloilla.

Säätämisyjärjestyksen osalta ulkoasiainvaliokunta viittaa perustuslakivaliokunnan Viron Eurooppa-sopimuksesta antamaan lausuntoon (PeVL 20/1995 vp). Lausunnossa mainituin perusteluin myös tämän sopimuksen voimaansaattamista koskeva lakiehdotus voidaan valiokunnan käsityksen mukaan käsitellä johtolauseensa mukaisesti tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä. Valtiopäiväjärjestyksen 4 a luvun säännöksiin viitaten valiokunta kuitenkin edellyttää,

että valtioneuvosto jäsenvaltion toimivaltaan kuuluvissa lainsäädäntökysymyksissä huolehtii EU:n neuvostossa siitä, ettei assosiaationeuvostossa päätetä tällaisista asioista ennen kuin niiden järjestämiseen kansallisin lainsäädäntötoimin on ollut kohtuullisesti aikaa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy ne Brysselissä 24 päivänä marraskuuta 1997 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian Hasemiittisen ku-

ningaskunnan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuk-
sen, ja

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markus Aaltonen /sd	Kimmo Kiljunen /sd
vpj.	Eva Biaudet /r	Juha Korkea- oja /kesk (osittain)
jäs.	Satu Hassi /vihr	Erkki Tuomioja /sd
	Sinikka Hurskainen /sd	Jarmo Wahlström /vas
	Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk	Ben Zyskowicz /kok
	Kauko Juhantalo /kesk	vjäs. Heikki Järvenpää /kok
	Ilkka Kanerva /kok	Risto Kuisma /rem.
	Antero Kekkonen /sd	